

ת"פ 54960/06/15 - מדינת ישראל נגד שבתאי חן

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 54960-06-15 פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נ' חן

בפני כבוד השופט בכיר חיים נחמיאס
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שבתאי חן

הנאשם

ב"כ המאשימה - עו"ד טל (אדיר) כהן

ב"כ הנאשם - עוה"ד נתנאל לגאמי ורות לוין, סניגוריה ציבורית

הכרעת דין

כתב האישום

כתב האישום הוגש ביום 21/6/2015, לבימ"ש זה ומייחס לנאשם עבירה של גרם מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

על פי עובדותיו, בתקופה שבין 22/5/2014 ועד ליום 26/6/2014, היה הנאשם בעליו של בית עסק באשדוד, בו נמכרו בין היתר, משקאות חריפים. בחלק מהעסק הוצבו מספר שולחנות וכיסאות על מדרכה הבנויה מאבנים משתלבות. על פי הנטען בעובדות כתב האישום, פעמים רבות הגיע מ מ ז"ל (להלן: "המנוח") לעסק ורכש בירה. במועדים שאינם ידועים במדויק למאשימה, הגיע המנוח אל העסק, הזמין בירה בכמות שאינה ידועה למאשימה ולא שילם עבורה. בשל כך, ביקש הנאשם מהמנוח שלא להגיע עוד לבית העסק שלו.

חרף כך, כך נטען, בתאריך 26/6/2014 הגיע המנוח אל העסק, התיישב ליד שולחן במדרכה והזמין קפה שחור ובירות. הנאשם סיפק לו את מבוקשו והמנוח ישב במהלך הערב בעסק. בשעה 20.30, או בסמוך לכך, ניגש המנוח אל הנאשם אשר ישב בשולחן סמוך והחל לדבר איתו ואף אמר לנאשם שהוא לא יכול לסלק אותו מהמקום או בדומה לכך. נטען, שלאחר מספר דקות ובתגובה להתנהגות המנוח, קם הנאשם ממקומו, אחז בחולצתו של המנוח ודחף אותו בחוזקה לאחור. כתוצאה מהדחיפה, נפל המנוח לאחור על המדרכה, נחבט עם ראשו במדרכה ונותר לשכב עליה. משלא קם המנוח ומשהכרתו היתה חלקית, הזמין הנאשם למקום אמבולנס של מד"א, אשר פינה את המנוח לבית חולים "ברזילי". בהמשך, הועבר המנוח לבית החולים "סורוקה" כשהוא מחוסר הכרה, שם נתקבל לחדר ההלם כשיש לו סימן חבלה בקרקפת. בתאריך 27/6/2014 עבר המנוח ניתוח ראש ובתום הניתוח, הועבר כשהוא מורדם ומונשם ליחידה לטיפול נמרץ. מצבו של המנוח הוסיף להתדרדר, עד שבתאריך 00/00/2014 נפטר, לאחר שמוחו ניזוק באופן חמור בעקבות

דימום חד, תחת הקרום הקשה שבצדו הימני אחורי של ראשו, אשר נגרם כתוצאה מהחבלות שנגרמו לו על ידי הנאשם. לפיכך, נטען כנגד הנאשם, כי במעשיו המתוארים גרם ברשלנות למותו של המנוח, בכך שדחף אותו לאחור בחוזקה וגרם לנפילתו לאחור ואף לחבטת ראשו במדרכה.

השתלשלות הדיונים

למרבה הצער, לישיבות הראשונות שנקבעו בתיק, לא התייצב הנאשם לאחר שלא אותר (ר' פרוטוקולי הישיבות מיום 10/9/2015, 6/10/2015, 15/10/2015). יאמר, כי בני משפחת המנוח - אלמנתו, בתו ובנו, התייצבו לדיונים רבים כזכותם כמובן על פי החוק, לעיתים אף השמיעו דברים קשים (עמ' 3, שורה 17; עמ' 5, שורה 14 ואילך; עמ' 14, שורה 8) עד שביהמ"ש הפנה אותם לגורמים האמונים על הטיפול בנפגעי עבירה, כדי שיסבירו להם את כל זכויותיהם ומעמדם בנוגע להליך משפטי זה. ביהמ"ש נהג עמם בהתחשבות וברגישות, תוך שמירה גם על זכויותיו של הנאשם כפי שהוא מחויב לעשות.

לישיבה מיום 26/11/2015, התייצב לראשונה הנאשם יחד עם סניגורו דאז עו"ד אור תמיר. הסניגור ביקש דחייה לצורך פיענוח חלק מהתיעוד הרפואי, שלא היה קריא. בין היתר ציין הסניגור כי - "אם תהייה מחלוקת היא תהיה על הקשר הסיבתי בין המעשה למוות" (עמ' 8, שורה 12).

בישיבה מיום 7/1/2016 הערתי לב"כ המאשימה שלא צוין בעובדות כתב האישום מקום האירוע, או אז ביקש לתקן את כתב האישום ולציין את כתובת בית העסק שבו המדובר "בעיר אשדוד". הסניגור לא התנגד לכך וכמובן הורתי על התיקון שהיה מחויב המציאות (עמ' 11, שורה 2).

הסניגור חזר והדגיש שמה שחשוב באותו שלב זו סוגיית הקשר הסיבתי (עמ' 11, שורה 8) ובעניין זה אף העביר את כל החומר הרפואי שקיבל לפרופ' יהודה היס לשם קבלת חוות דעתו בעניין, כמו כן ביקש לקבל את דפי העבודה של הניתוח הפתולוגי וכן את רשימת התרופות שנטל המנוח לפני מותו. הוסיף והדגיש כי לא תהייה להגנה בתיק זה לא טענת אליבי וגם לא טענה למשפט זוטא (עמ' 11, שורה 15).

בשלב זה הוגשו והתקבלו בהסכמה אמרות הנאשם **(ת/1-2/ת)**.

הענקתי עדיפות לשמיעת התיק וקבעתי לשלוש ישיבות הוכחות לחודש פברואר 2016 ולצורך כך אף ביטלתי ישיבות הוכחות שנקבעו בפני בתיק אחר. הכוונה היתה להתחיל סמוך ומיד בפרשת התביעה ובהעדת עדי התביעה הראשונים שאינם רופאים ובכך, לאפשר לסניגור בפרק זמן זה לקבל את חוות הדעת מטעמו, בנוגע לקשר הסיבתי, כפי שטען לו ולהכין את חקירתו הנגדית.

בתאריך 28/1/2016, הגיש הסניגור שייצג את הנאשם אותה עת, עו"ד אור תמיר, בקשה להתפטרות מהייצוג לאחר שכתב בבקשתו שהוא איננו מצליח ליצור קשר עם הנאשם. מיד עם קבלת הבקשה הורתי, שהבקשה תדון בפתח הדיון הקרוב שנקבע לתאריך 11/2/2016, בנוכחות הנאשם תוך שאני מצוין כי במידה והנאשם לא יתייצב לדיון יוצא נגדו צו הבאה ללא שחרור. כמו כן הורתי כי בנסיבות העניין מן הראוי שתשקול ב"כ המאשימה אם הדבר טרם נעשה, הוצאה

מידית של צו עיכוב מהארץ כנגד הנאשם, שאם מתחמק הוא מסנגורו, עלול הוא להתחמק ולצאת את הארץ.

בתאריך 1/2/2016 הגיש ב"כ המאשימה בקשה לביטול מועד ההוכחות שנקבע ליום 11/2/2016, מחמת תיק אחר שנקבע להם אותו יום בפני מותב אחר. דחיתי את בקשתם.

בקשה נוספת שהגיעה אלי ביום 10/2/2016 מטעם ב"כ המאשימה לפטור התייצבותם של העדים לישיבת ההוכחות, זאת, בשל ייתור הצורך בהעדתם, בהתחשב בעובדה שהמדובר בעדים מבוגרים ונכים. נעתרתי לבקשה בחיוב רק לאור הסכמת הסניגור וקבעתי, כי המועד שנקבע יוותר בעינו להצגת המוצגים בהסכמה.

בישיבה מיום 11/2/2016 אכן הוגש תיק מוצגים בהסכמה שכלל 12 מוצגים, שהיוו רק חלק מפרשת המאשימה בתיק.

הסניגור, שב והסביר כי עיקר המחלוקת בתיק זה הינה הקשר הסיבתי-רפואי והוא עמל להכין חוות דעת מטעמם, אלא שהנאשם לא יכל לעמוד בעלות הכספית, שהיתה כרוכה בדבר של עשרות אלפי שקלים. לפיכך, ביקש הסניגור לשחררו מהמשך ייצוג הנאשם ולמנות לנאשם סניגור ציבורי. הנאשם אישר את הדברים ואף הוא הצטרף לבקשה זו.

הסניגור, ברוב הגינותו, הודיע לפרוטוקול כי ידאג להעביר לסניגור הציבורי שימונה את כל החומר שברשותו, כדי למנוע עיכוב המשך הדיון בתיק.

בהחלטתי (בעמודים 18-22 לפרוטוקול), סקרתי בפרוטרוט את השתלשלות הדיונים בתיק עד לאותו מועד. בין היתר, חזרתי וצינתי כי יצאתי מגדרי לקדם הדיון בתיק, אף נקבעו ישיבות הוכחות לחודש פברואר 2016, אלא שלאור ההתפתחות בייצוג הנאשם הוספתי מועדי הוכחות נוספים בחודש אפריל 2016. בשלב זה, שחררתי את הסניגור מהמשך ייצוג הנאשם והורתי למנות לנאשם סניגור ציבורי בהקדם האפשרי, שיהיה ערוך ומוכן להתייצב להמשך דיון ענייני בתיק זה.

בישיבה מיום 18/2/2016, התייצב הנאשם יחד עם עו"ד תומר אורינב המלומד, שמונה מטעם הסניגוריה הציבורית לייצגו. הסניגור הסביר לביהמ"ש, כי קיבל את המינוי, אך כשלושה ימים טרם הדיון ורק בבוקרו של הדיון קיבל מהנאשם את חומר הראיות. עוד ציין, כי שוחח עם הנאשם קצרות ושהוא לא יוכל להיות ערוך ומוכן לישיבת ההוכחות הקרובה שנקבעה, שכן בכוונתו לפנות למומחים רפואיים בתיק זה. ביקש בהזדמנות זו, לקבל את תיק העבודה של הפתולוג ואף ביקש לעיין בתיקו הרפואי של המנוח. בנסיבות אלו, נאלצתי לבטל את ישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 28/2/2016 וקבעתי תחתיה ישיבת מענה ודיון לפי סעיף 144. הוספתי מועדים נוספים על פני אלו שנקבעו לחודש אפריל 2016 לחודשים מאי ויוני 2016 בתאום עם ב"כ הצדדים.

בישיבה מיום 28/2/2016, ציין הסניגור כי הגיש בקשה לקבלת חומר חקירה שזקוק הוא לו, עוד ציין שטרם קיבל לידי את תיק העבודה מאת המרכז הלאומי לרפואה משפטית. ב"כ המאשימה הסכימה למתן הצו לקבלת חומר חקירה לפי סעיף 108 לחוק, קרי, מסמכים רפואיים בעניינו של המנוח עד ל-5 שנים קודם למועד פטירתו. בנסיבות העניין, נתתי צו כמבוקש למרכזים הרפואיים לקופ"ח שציין הסניגור בבקשתו בעניינו של המנוח.

נקבעה ישיבת תזכורת לתאריך 27/3/2016.

בתאריך 27/3/2016, הודיע הסניגור הציבורי שייצג אותה עת את הנאשם, כי אין מנוס משמיעת ההוכחות בתיק. הוסיף

וציין, שמעבר למענה שניתן בזמנו על ידי סניגורו הפרטי של הנאשם, יש בכוונתו להעלות טענות של הגנה עצמית והגנת מקרקעין וכמובן שתבחן שאלת הקשר הסיבתי. עוד עדכן את ביהמ"ש, כי מרבית החומר הרפואי טרם הגיע לרשותו ומשכך, לא יכל לפנות למומחה מטעמם. עוד ציין אלו עדי תביעה הוא מוותר ואיננו זקוק להם ואלו עדי תביעה זקוק הוא להם, לשם חקירתם הנגדית.

מחמת עיצומי הפרקליטים, נאלצתי לבטל את הישיבה שנקבעה ל-11/4/2016, וקבעתי תחתיה ישיבה ליום 21/4/2016, אלא שמועד זה לא היה אפשרי מבחינת הסניגור, מחמת תיק פשע חמור שהיה קבוע לו אותו יום בבימ"ש המחוזי בתל-אביב, לפיכך נאלצתי לדחות את המשך הדיון לתאריך 25/5/2016.

למועד זה אף הוזמנה הקלטה כדי לזרז שמיעת העדויות (למען הסדר הטוב יצוין כי למרבה הצער מיספור העמודים של הקלטות הדיונים לא היה רצוף ועקבי ולכן אתייחס למספור כפי שניתן הלכה למעשה לכל ישיבה וישיבה: כך תכתוב הדיון המוקלט מיום 25/5/2016 משתרע על עמודים 29-61; זה של הישיבה מיום 22/9/2016 עמודים 37-62; זה של ה-29/9/2016 עמודים 63-87. פרוטוקולי הדיונים שהוקלדו בישיבות הביניים, מספורם נותר בעינו, אך למען הזהירות יש להתייחס לא רק למספר העמוד, אלא גם לתאריך הישיבה שבה מדובר).

בפתח הישיבה מיום 25/5/2016, הודיע הסניגור ששניים מתוך שלושת עדי התביעה שזומנו לעדות, פנו אליו בטעות, שכן סברו שמייצג הוא את עניינם וטענו, כי חוששים הם להעיד בנוכחות בני משפחת המנוח. לאחר בירור שערך ביהמ"ש, עלה, כי לבני משפחת המנוח חשוב להיות נוכחים בדיון ולשמע העדויות. בהמשך הוברר, שהמדובר בעניין הנוגע לעד אחד בלבד, אלפסי שמו ועוד נדבר בו בהמשך.

מסכת העדויות

פרשת המאשימה

יאמר מיד, כי גדר המחלוקת העובדתית במקרה דנן בין הצדדים, מצומצמת היא עד מאד. נראה, שאין עוד חולק לגבי מערכת היחסים המורכבת שהיתה עד לאירוע נשוא כתב האישום בין הנאשם לבין המנוח.

בית המשפט נדרש אך להכריע בתיק זה בנוגע להתנהגות הנאשם כלפי המנוח עובר לאירוע נשוא כתב האישום, סמוך לפני נפילתו ארצה ובהקשר זה העידו בפני ביהמ"ש מספר עדים וגם הוגשו סרטונים ממצלמות האבטחה שבמקום.

ברור, שאין ראיה טובה יותר מאותו סרטון (7/ת) המנציח בצורה ברורה וחד משמעית את אשר ארע. אין עוד חולק שהמדובר בסרטון אמין ומהימן שלא נערך ולא "בושל", מכאן, שגרסה שמסר כל עד ועד נבחנה על ידי ביהמ"ש, לא רק על בסיס האמינות שהותיר העד בעיניו, אלא גם האם גרסתו עולה בקנה אחד ובאיזו מידה, עם הנחזה בסרטון.

עד התביעה מס' 1, איליה מיראלשוילי -

הודעתו במשטרה מיום 30/6/2014, נתקבלה כתחליף לעדותו הראשית, סומנה 11/ת ומדברת היא בעד עצמה. מעדותו בביהמ"ש עולה, כי נכח במקום ומסר אודות מה שראה ומה ששמע מבחינת התנהגות המנוח והנאשם, עובר

לאירוע נשוא כתב האישום.

הסניגור המלומד לא חסך דבר בחקירתו הנגדית של עד זה, חקירה נגדית לא קצרה, המשתרעת על עמודים 29-41 לפרוטוקול המתומלל של ההקלטה.

ב"כ המאשימה לא הניחה לעד, קודם שערכה לו חקירה חוזרת לא קצרה (עמ' 42-48 לפרוטוקול המתומלל כאמור).

יאמר מיד, כי ביהמ"ש התייחס בזירות לעדותו של עד זה, שכן העיד על עצמו שמכיר הוא את הנאשם שנים רבות, כ - 18 שנה, עוד מעבודתם המשותפת ברשות שדות התעופה והם נותרו חברים.

התרשמתי, שככלל, גרסתו כנה ואמתית באשר למסכת היחסים המורכבת שבין הנאשם והמנוח. מוכן אני גם לקבל גרסתו, שהנאשם מחל על כבודו והתאפק בהתנהגותו כלפי המנוח, למרות שזה האחרון בהיותו תחת גילופין, הסב מורת רוח לנאשם כשנמצא היה בעסק והפריע לניהולו התקין ולשלוותם של לקוחות העסק. יחד עם זאת, התרשמתי, שהעד לא הקפיד לתאר במדויק את אשר ארע עובר לנפילת המנוח ארצה, כך למשל בהודעתו במשטרה (ת/11, עמ' 1 שורה 9 ואילך), אמר שהנאשם הזיז את המנוח קלות ובשל מכסה הביוב שהיה בולט קצת, מעד המנוח ונפל. הדבר איננו עולה בקנה אחד עם שאר העדויות בתיק ועם הניבט בסרטון (ת/7) ועוד ידובר על כך בהמשך.

הנה כי כן, מקבל אני את עדותו של עד זה רק בחלקה. הדבר ידוע ואפשרי, כאשר ביהמ"ש מפלג דיבורו של העד, בין החלק האמין עליו לחלק שאיננו אמין. מקובלים עלי דבריה של ב"כ המאשימה בסיכומיה (בעמ' 3), שיתכן והעד היה שקוע באכילה ולא הבחין במדויק במתרחש וכפי שגם עד זה מסר בהודעתו (ת/11): "אני הייתי מרוכז באוכל, לא ראיתי הכל כי זה קרה מהר, עניין של שניות" (עמ' 2 שורה 23).

עד התביעה מס' 2, אהרון מושיאשוילי -

הודעתו במשטרה (ת/9) נתקבלה כתחליף לעדות ראשית, אף הוא נכח במקום העסק ביום הרלוונטי ומסר את אשר ראה ושמע מהמנוח ומהנאשם.

אף עד זה נחקר ארוכות על ידי הסניגור המלומד, כפי שהתחייב בנסיבות העניין (עמ' 49-53 לפרוטוקול המתומלל).

באשר לעד זה אני קובע, שהמדובר בעד אמין שתאר את אשר חזה, ראה, שמע ומסר סמוך לאחר האירוע, בהודעתו מיום 30/6/2016. הוא עצמו הדגיש, שניסה לדבר ללבו של המנוח לעזוב את הנאשם, לפי שהאחרון עצבני, אלא שלמרבה הצער המנוח לא הקשיב לעד והתעקש להישאר במקום. לדברי העד, סמוך לאחר מכן, ראה את הנאשם אומר למנוח ללכת ולאחריו דחף את הנאשם והמנוח נפל ולא זז (ת/9, עמ' 1, שורה 14). הדגיש העד שהמנוח היה בגילופין ובקושי עמד על הרגליים. הדגיש אמנם שהנאשם לא הרביץ למנוח, אך דחפו לאחור (ת/9, עמ' 2, שורה 35 ואילך).

יאמר מיד, שלא התעלמתי מדבריו בעדותו בביהמ"ש, שהוא אדם חולני, ושמאז קרות האירוע נשוא כתב האישום, עבר "אירוע מוחי". אמנם ציין העד בעדותו בביהמ"ש, שהוסיפו בהודעתו דברים שלא אמר ולא היו (עמ' 52, שורה 6, לפרוטוקול הדיון), עם כל הכבוד לעד זה, אינני מוכן לקבל טיעונו זה. אף הסניגור לא התנגד להגשת הודעתו ולא ביקש גם לאחריה, לזמן לעדות את גובה ההודעה.

משכך, מקבל אני את גרסת העד כאמינה, ככל שמתייחסת לאירוע הדחיפה של הנאשם את המנוח ונפילת האחרון ארצה, ללא תזוזה בהמשך, לפי שעולה היא גם בקנה אחד עם הנחזה בסרטון (ת/7).

עד התביעה מס' 3, ניסים אלפסי -

בפתח הדיון, ביקש העד להעיד שלא בפני בני משפחתו של המנוח. ב"כ המאשימה ציינה כי חשוב לבני משפחת המנוח להיות נוכחים באולם ולשמוע את העדות. כפי שצינתי בהחלטתי (בעמ' 55, שורה 4 ואילך לפרוטוקול הדיון המתומלל), התרשמתי מחששו של העד להעיד בנוכחות בני משפחת המנוח, אף כשניכנס לאולמי, ניגש אל הדוכן ולחש לי את בקשתו. בנסיבות העניין ובמיוחד לאור דברים שזעקה בתו של המנוח מליבה, ביקשתי מבנו ומבתו של המנוח לצאת מהאולם עד לסיום העדתו של העד. אמנם מדובר בחריג לכלל, אך סברתי כי הדבר מחויב המציאות, כדי שהעד יוכל להעיד באופן חופשי ולעזור לביהמ"ש לעשות משפט צדק ולגלות את האמת.

בעדותו, אישר העד שהדברים שמסר בהודעתו במשטרה הינם אמת, הודעתו, (ת/12), נתקבלה כתחליף לעדות ראשית. אף הוא נכח במקום הארוע עובר לארועים נשוא כתב האישום.

הסניגור חקר עד זה חקירה נגדית המדברת בעד עצמה (עמ' 59-56, לפרוטוקול המתומלל).

המדובר בעד, שהתרשמתי שלא לחינם ביקש להעיד שלא בנוכחות בני משפחת המנוח, שכן חפץ לסייע לנאשם. צר לי לקבוע שעד זה לא דיין וזאת בלשון המעטה לגבי מה שקרה עובר לאירוע. בהודעתו (ת/12, עמ' 2, שורה 23 ואילך), טען שהנאשם רק הזיז את המנוח ואמר לו לשבת בצד, או אז המנוח נתקל במכסה הביוב עם רגלו ונפל. על גרסתו זו חזר גם בעדותו בביהמ"ש (בעמ' 58, שורה 6 לפרוטוקול הדיון).

אני דוחה גרסתו זו של העד מכל וכל, שכן עומדת היא אף בסתירה לנחזה בסרטון (ת/7), שנפילת המנוח לא קשורה כלל ועיקר במכסה בור הביוב. כל הצופה בסרטון ייווכח בכך בצורה חד משמעית.

עד כאן עדי התביעה שהעידו אותו היום.

אציין, כי אחד מעדי התביעה הלך לבית עולמו בטרם החלה שמיעת הראיות בתיק. הודעתו של עד זה הוגשה בהסכמת הסניגור, עוד ביום 27/3/2016 וסומנה ת/10. יאמר מיד, כאן ועכשיו שמחזקת היא את גרסת המאשימה, שכן על פיה, הנאשם פתאום התרומם מכסאו ודחף את המנוח שעף לאחור ונפל על הרצפה ולא קם יותר (ת/10, עמ' 1, שורה 14 ואילך).

בסיום הדיון, ביקש הסניגור המלומד לדחות את הישיבה שנקבעה ליום 9/6/2016 בשל השתלמות חשובה שאמור היה לצאת אליה ובשל העובדה שלא קיבל עדיין את מלוא החומר הרפואי הרלוונטי, שזקוק הוא לו לחקירתו הנגדית את עדי התביעה. נעתרתי לבקשתו רק מהטעם השני וקבעתי המשך הדיון לתאריך 30/6/2016, לאחר שמועדים קודם לכן שהציע ביהמ"ש, לא התאימו לסניגור.

בין לבין מונה עו"ד תומר אוריוב לכס השיפוט והסניגוריה הציבורית מינתה תחתיו את עו"ד נתנאל לגאמי המלומד, שלבקשתו, נאלצתי לבטל את ישיבת ההוכחות שנקבעה כאמור, וקבעתי תחתיה ישיבת תזכורת לתאריך 3/7/2016.

בפתח ישיבה זו עדכן הסניגור הציבורי המלומד שמונה להמשיך לייצג את הנאשם, אודות מצב הדברים, הסביר כי אמנם קיבל אותו היום מב"כ המאשימה עותק מתיקו הרפואי של המנוח, אך עדיין חסר להם תיקו הרפואי של המנוח מקופ"ח "מכבי" וכן את תיק העבודה מהמרכז הלאומי לרפואה משפטית. עוד ציין, שלאחר שיקבלו את כל החומרים הרפואיים, יוכלו לגבש עמדה אם יידרשו לחקירה נגדית של שלושת העדים מהתחום הרפואי המצוינים בכתב האישום, או שמא יחליטו להסתפק בחקירתו של אחד או שניים מהם. עוד הוסיף ויידע את ביהמ"ש, ש"מטעם ההגנה יעיד הנאשם וכמובן עוד מומחה אחד פרופ' היס, לעניין הקשר הסיבתי" (עמ' 33, שורה 19).

נעתרתי לבקשתו ונאלצתי לדחות את המשך הדיון לאחר פגרת בתי המשפט ולצורך כך שריינתי שלושה מועדים בחודש ספטמבר 2016.

בישיבה מיום 22/9/2016, העיד עד תביעה מס' 4, ד"ר חן קוגל -

המדובר ברופא משפטי שמנהל את המרכז הלאומי לרפואה משפטית, שערך את חוות הדעת שהוגשה מטעם המאשימה (נתקבלה וסומנה **ת/13** המדברת בעד עצמה).

המדובר בנתיחת גופת המנוח שנערכה ביום 1/7/2014. אין עוד חולק כי האירוע נשוא כתב האישום ארע ביום 26/6/2014 בשעות הערב באשדוד, מותו של המנוח נקבע במרכז הרפואי "סורוקה" ביום 29/6/2014 בשעה 15.00.

חוות הדעת נהירה, מדויקת, מפורטת. מפרוטוקול הנתיחה ניתן ללמוד בצורה ברורה, את מהלך הנתיחה וממצאיה, נערכו תצלומים, נלקחו דגימות לבדיקה ביולוגית, לבדיקה טוקסיקולוגית ולבדיקה היסטולוגית. צוינו הממצאים של הבדיקות שנערכו, ישנו גם ציון מרשומה הרפואית מהמרכז הרפואי "סורוקה" מתאריכים 27-29 ליוני 2014, עת טופל שם המנוח עד לפטירתו.

על פי חוות הדעת, שהתבססה על סמך ממצאי הנתיחה בגופת המנוח ועל סמך נתונים מהרשומה הרפואית, חיווה ד"ר חן קוגל דעתו, כי מותו של המנוח נגרם מנזק חמור במוח, בעקבות דימום חד תחת הקרום הקשה, בעקבות חבלה קשה בלתי ישירה (נפילה) על הצד הימני - האחורי של הראש.

בהמשך חוות הדעת, הסביר הסבר היטב, כיצד מתפתח דימום חד תחת הקרום הקשה שגרם למוות. כך הסביר, שממיקום השבר הקווי ומהפצע שנמצא בקרקפת, ניתן ללמוד על מיקום החבלה. מהנזק שנגרם לאונה המצחית השמאלית, ניתן ללמוד כי החבלה היתה בלתי ישירה, כלומר נגרמה מנפילה. הסביר גם את הנזקים המשניים לנזק החבלתי ממנו סבל המנוח ולהתפתחות הלחץ על המוח.

ציין, כי בבדיקה ההיסטולוגית של הדימום תחת הקרום הקשה, לא נמצאו המרכיבים הכרוניים עליהם דווח ברשימה הרפואית. לא התעלם מהקושי בתיארוך הדימום ונתן הסברו לכך, אף מצא נתון נוסף התומך בכך כי הדימום כולו טרי, ללא מרכיבים כרוניים. זאת ועוד, לא התעלם גם מהעובדה שהמנוח טופל באופן קבוע בנוגד קרישה מסוג אספירין שעלול למנוע קרישה, במקרה של דימומים מינוריים ולגרום להתפתחות דימום שאינו פוסק.

עוד ציין, שבנתיחה נמצאו דלקת ריאות חריפה וכן נוזל עכור שהינה תוצאה של הדלקת, ממצא אופייני לדבריו לחולים מחוסרי הכרה ומונשמים, שעשו להתפתח לאחר כיומים של אשפוז. עם זאת, כך הדגיש וציין, היות שאצל המנוח נקבע מוות מוחי, לא היה משמעות לממצא זה כגורם למוות. גם ממצאים חולניים נוספים שנמצאו בנתיחה, כגון עדות ליתר לחץ דם כרוני, כבד מוגדל, לא תרמו למוות.

ב"כ המלומדת של המאשימה ביקשה מהעד להשלים עדותו הראשית בביהמ"ש, תוך התייחסות לממצאים שעלו מתיקיו הרפואיים של המנוח, ובשאלה האם יש בהם כדי להשפיע על חוות הדעת שכתב והגיש לביהמ"ש? על כך השיב באריכות העד, שאמנם ראה שהמנוח היה אדם חולה, שסבל ממחלת לב, שסבל מנפילות חוזרות וסחרחורות, גם ראה שאשת המנוח ציינה שהאחרון התלונן בפניה, במשך שבועיים קודם לאירוע נשוא כתב האישום, על כאבי ראש צורבים. עוד הוסיף, שיתכן גם שאדם שכזה, חולה לב, עם לחץ דם, יקבל אף תרופות שמדללות את הקרישה ושיכולות לגרום לנטייה לדימום במוח. יחד עם זאת, מיד הוסיף והדגיש: "כדי שיהיה דימום במוח צריך שתהיה גם חבלה, זה לא רק העניין של הקרישה, חייבת שתהיה חבלה..." (עמ' 38, שורה 29 ואילך). או אז, כך הוסיף, יש קלות יתר שהדימום יתפשט מפני שאין מה שיגרום לדם להיקרש. הסביר כי זה בדיוק העניין של גולגולת דקה (עמ' 39, שורה 6), לכן, כך הסביר, השבר שנגרם למנוח, גם הוא נגרם ביתר קלות (עמ' 39, שורה 20).

לשאלת ביהמ"ש אם אצל בן אדם בריא לא בהכרח היתה נגרמת תוצאה קטלנית, השיב "את זה קשה לומר" (עמ' 39, שורה 24). סיכומם של דברים, טען שהוא אינו משנה את מסקנת חוות דעתו, גם לאחר שקרא את תיקיו הרפואיים של המנוח.

ב"כ המאשימה לא נחה ולא שקטה עד שביקשה להציג לעד גם את הסרטון (ת/7) ממצלמת האבטחה בעסק, המתעדת את רגע נפילתו של המנוח ארצה. ב"כ של הנאשם התנגדה לכך נחרצות, שכן מבחינתה המדובר בניסיון לכתוב חוות דעת חדשה מאת העד, על פני זו שהוגשה מטעמו.

לשאלות ביהמ"ש, הדגישה ב"כ המאשימה, שהיא לא מבקשת שהעד יוסיף על הסרטון, או יפרשן אותו, אלא ביקשה שיתייחס אך לשאלה, כיצד מתיישב האירוע שנראה בסרט עם הניתוח שערך.

לאחר שנשאל העד על ידי ביהמ"ש אימתי ראה את הסרט שבו מדובר, הסביר העד שכמה ימים קודם למתן עדותו בביהמ"ש וכהכנה לעדות, צפה בו. לדבריו לאחר שראה את הסרט לא מצא לנכון להוסיף או לגרוע או לשנות את חוות דעתו.

בכך למעשה סיים ביהמ"ש את המחלוקת בסוגיה בין באות כוחן המלומדות של הצדדים.

הסניגורית המלומדת, עו"ד רות לוי, חקרה העד מטעם הסניגוריה הציבורית, יחד עם עו"ד לגאמי.

לא נחה ולא שקטה עד שלא חקרה את ד"ר קוגל חקירה נגדית מקיפה ונוקבת (המשתרעת על עמודים 41-59 לפרוטוקול הישיבה אותו יום). הגיעה מוכנה היטב לחקירתה, התייעצה עם מומחים לדבר והציגה בפני ד"ר קוגל כל שאלה שראוי וניתן היה לשאול להגנת הנאשם.

אציין כבר עתה, שד"ר קוגל הותיר עלי רושם אמין לחלוטין. ניכר שהוא מומחה בתחומו במדרג הגבוה ביותר, מומחה הגון וישר שלא בא לכאן מטעם המאשימה, אלא בשם המרכז הלאומי לרפואה משפטית שהוא מנהלו לעשיית משפט

צדק. בעל וותק של שנים רבות ברפואה משפטית, עוד משנת 1992.

ידע להשיב השב היטב לכל שאלה שנשאל בצורה ישירה, ברורה וחד משמעית ללא התחמקות. לא התעלם ממצאים אלו ואחרים, שאין עוד חולק שנמצאו בגופת המנוח, אולם הסביר הסבר היטב מדוע אין בהם כדי לשנות את מסקנתו לגבי סיבת המוות. לא התעלם ממצבו הרפואי של המנוח קודם לאירוע ואף הסביר לביהמ"ש בפרוטרוט גם לגבי הטיפולים הרפואיים, לרבות הניתוח המורכב שנערך למנוח בבי"ח "סורוקה" במגמה להציל את חייו. הסביר הסבר היטב מדוע אין בכל אלה כדי לשנות את מסקנתו לגבי סיבת מותו של המנוח כאן. הסיבה העובדתית, הרפואית, שהוא המיומן ביותר להעיד עליה ולחוות דעתו לגביה.

חזר וקבע, כי הנפילה של המנוח עובר לאירוע היא אשר גרמה לשבר בגולגולת ולדימום מסביב למוח בעקבות התנועה שלו בתוך הגולגולת וגם כתוצאה מהחבלה עצמה במוח. לא התעלם מהעובדה שיש מקרים של דימום, שלא כתוצאה מחבלה, אך הדגיש כי זה לא מה שקרה במקרה דנן. לשאלות ב"כ הנאשם, הדגיש העד, כי אמנם הליך הניתוח שנערך למנוח יכול שהביא לדימומים, אך מיד ציין והדגיש שלא לקונטוזיות. ציין במפורש ש"בניתוח לא מטלטלים ולא נותנים חבלות למוח" (עמ' 46, שורה 21 לפרוטוקול).

בהמשך חקירתו הנגדית ומשביקשה ב"כ הנאשם לעמת העד עם בדיקת ה-C.T. שנערכה למנוח לפני המוות ושבמהלכה ראו הכירורגיים מרכיבים כרוניים במוחו של המנוח, השיב העד, כי לא התעלם מהבדיקה, אך הוא אשר ראה באופן בלתי אמצעי ולא באמצעות C.T. את מוחו של המנוח והגיע למסקנה אשר הגיע אליה ובלשונו: "אני ראיתי את המוח שלו, זה הרבה יותר חזק מ C.T." (עמ' 50, שורה 19 לפרוטוקול)

לא זאת אף זאת, הסתמך גם על עדות הפרמדיק שציין, שבמהלך פינוי המנוח לבית החולים "ברזילי" המנוח לאט לאט איבד את הכרתו, האישון התרחב והתגלו סימנים של לחץ תוך גולגולת. לכן, כך הדגיש העד, גם אם היה למנוח מרכיב כרוני קודם לכן, הרי במצב דברים זה, לאחר שנפל וקיבל מכה בראשו, לאחר שנגרם שבר לגולגולתו ונגרמה חבלה במוח מצבו הוחמר.

בהמשך עדותו, אמנם הודה בפה מלא כי הוא לא מומחה ל-C.T, הגם שמיד הוסיף כי נכון שהוא לא מומחה ל-C.T. אך חושב הוא שמראה עיניים של רופא לרפואה משפטית, שמנתח את גופת המנוח, טובה יותר מבדיקת C.T. (עמ' 52, שורה 23 לפרוטוקול).

בהמשך, אישר כי למנוח היתה גולגולת דקה והמשיל אותו כמי שמהלך על פי תהום כל ימי חייו עד שמישהו ייתן לו דחיפה ויפול לתהום, ואז נשאל "מי גרם למוות? התהום או הדחיפה?".

חזר והדגיש, שהוא אינו יכול לקבל את הטיעון שהדימום הכרוני כאן הוא שגרם למוות והסביר למה ומדוע (עמ' 57, שורה 11 ואילך).

באשר לשאלה האם הדבר יכל להיגרם מחבלה קודמת? השיב בגילוי לב: "ביהמ"ש יחליט, אם את שואלת אותי אם זה אפשרי? כן" (עמ' 58, שורה 15). בעניין זה אומר מיד, חד וחלק, כי לאור הרושם האמין שהותיר עלי המומחה, רושם מקצועי, אובייקטיבי - אפשרות זו בעיני הינה אפשרות רחוקה, לא סבירה בנסיבות העניין ואיננה מעוררת כאן שום ספק

סביר מבחינת אחריותו של הנאשם.

ב"כ המלומדת של המאשימה לא שחררה את העד עד שקיימה לו חקירה חוזרת (עמודים 59-62).

בהמשך, הוגשו בהסכמה הודעתו מיום 29/7/2014 של פרמדיק במד"א, אשר ארביב, שנתקבלה וסומנה **ת/14**; הודעה נוספת שלו (כנראה במסגרת ההשלמה) מיום 14/12/2015 - **ת/15**; מכתב שחרורו של המנוח מהמרכז הרפואי "ברזילי" והעברתו לבי"ח "סורוקה" - **ת/16**; דו"ח פרמדיק מיום 26/6/2014 - **ת/17**; סקירת מהלך הניתוח שבוצע במרכז הרפואי האוניברסיטאי "סורוקה" מיום 27/6/2014 - **ת/18**; הודעת פטירה - **ת/19**.

עד כאן היו עדי התביעה.

פרשת ההגנה

מטעם ההגנה העיד הנאשם והוא לבדו. עדותו הראשית משתרעת על פני עמודים 63-70, לתכתוב הדיון המוקלט מיום 29/9/2016.

במסגרת זו, תיאר בקצרה את קורות חייו, כיצד פתח את העסק שבו מדובר, את היחסים בינו לבין המנוח. את ההטרדה שהיה מטריד האחרון אותו, את הלקוחות ואף את עובדת העסק מטעמו, עד כדי כך שנאלץ הנאשם לעיתים לסגור את העסק מוקדם, או לעזוב את העסק כדי לא להגיע לחיכוך מיותר והסלמה עם המנוח.

העיד, כיצד כשבוע וחצי קודם לאירוע נשוא כתב האישום, קיבל המנוח את דרישת הנאשם שלא יגיע עוד לעסקו. לדבריו, באותו יום נשוא כתב האישום ולאחר הפצרות רבות ופניות של הנאשם מצד חברים משותפים - התיר הנאשם למנוח לחזור לעסקו של הנאשם, לאחר שהמנוח ביקש ממנו סליחה. הסביר כיצד התחשב במנוח, לא הקפיד על כך שלא היה משלם תמיד על הבירה, שהיה אוהב לשתות בעסקו, טען שעשה את מה שעשה מפאת עצבים, לאחר שלא הצליח להרגיע את המנוח ולהרחיקו מעסקו. או אז טען "קמתי ואמרתי אני אנער אותו אולי הוא יבין" (עמ' 68, שורה 48 ואילך), טען שהמנוח נשמט לו מהידיים ועל כך הוא מלא צער וחרטה. טען שאחרי המקרה נכנס לבהלה ולפחד והוא עצמו הזמין מד"א ומשהתעכבו להגיע התקשר שוב. חזר והדגיש כי רק ביקש לנער אותו והוא נשמט לו מהידיים, ביקש סליחה ומחילה.

בחקירתו הנגדית הנוקבת, הארוכה והממושכת משתרעת על עמודים 70-84 לפרוטוקול, שערכה ב"כ המלומדת של המאשימה, גרסתו הסדורה של הנאשם בעדותו הראשית כבר נמצאו בה בקיעים. כך למשל בשאלה מה גרם בסופו של יום להתמוטטות העסק שלו.

בהמשך, ולשאלות ב"כ המאשימה, אישר הנאשם, כי עובר לאירוע היה בעל משקל של 132 ק"ג, הגם שמאז רזה ובזמן עדותו בביהמ"ש שקל רק 80 ק"ג.

אישר בפה מלא כי המנוח לא שבר מעולם חפצים במקום, לא צעק על לקוחות, אמנם נגע בהם, אך לא על דרך של דחיפה, אלא הנחת יד ודיבורים. טען שהמנוח היה מפריע לו בשיחות עם הלקוחות.

לדבריו, המנוח היה מגיע לעסק כשהוא שתוי מוודקה, קודם לבירה שהיה שותה בעסקו.

אישר כי הוא היה אז בן 43 והמנוח כבן 60 שנה. אישר כי הוא ידע שמדובר באדם חולני, לאחר אירוע מוחי והתקף לב, אך לטענתו נאמר לו זאת אחרי המקרה.

לדבריו, היה מודע לכך שהמדובר בבן אדם שיכור שמבחינה פיזית שאיננו יציב, ושכשדוחפים אותו הוא ייפול, אלא שטען שקודם לדחיפה ביקש והתחנן בפניו לא דקה, לא עשר דקות, אלא חצי שעה - שיעזוב את המקום, אף צעק עליו שילך אך הדבר לא הועיל.

משנדרש להתייחס לסרטון ממצלמת האבטחה (ת/7), טען שהיה עצבני רק כשהמנוח הגיע לעסק והתנהג כפי שהתנהג. בהמשך, נדרש הנאשם להודעות שמסר במשטרה ת/1-2, המשקפות גרסתו סמוך לאחר האירוע ולא מקץ שנים, לעת עדותו.

כאשר נדרש לשאלה, כיצד טענותיו היום מתיישבות עם דברים שמסר בזמנו באמרותיו, השיב, שהמדובר היה רק בניעור בניסיון לסלק המנוח מהמקום. מקום אחר טען שהזינו (עמ' 80, שורה 13).

הסניגור לא נח ולא שקט עד שבחקירה חוזרת את הנאשם (עמודים 84-86) אפשר לנאשם לשוב ולטעון כי המדובר לא בדחיפה, אלא בניעור ושהנאשם נשמט לו מהידיים. טען שלא היתה דחיפה והוא לא קם כדי לדחוף אותו, שאם היה עושה כן, זה היה נראה אחרת (עמ' 84, שורה 36).

בתום ישיבת אותו היום, אמר הסניגור שמטעמים אמורים להעיד שני רופאים מומחים, יתכן גם שלישי ויתכן גם עדים נוספים. הדיון נדחה לתאריך 3/11/2016.

לימים, בתאריך 1/11/2016 הוגשה בקשה לביטול המועד שהיה קבוע ליום 3/11/16, שכן חוות דעתו של המומחה מטעם ההגנה, ד"ר אילן שלף, אמנם הועברה מבעוד מועד למאשימה, אך זו הודיעה כי איננה מעוניינת לחקור אותו בחקירה נגדית וחוות דעתו תוגש ללא התנגדות המאשימה, כראיה מטעם ההגנה.

משכך, בישיבה מיום 9/11/2016, הוגשה חוות הדעת מטעם ההגנה מאת ד"ר שלף אילן מומחה ברדיולוגיה אבחנתית ונאורודיולוג, ללא התנגדות המאשימה וסומנה **נ/1** וכן מסמך רפואי שעניינו בדיקת C.T לראשו של המנוח מיום 27/6/2014 וממצאיה - **נ/2**.

ב"כ המאשימה ציינה לפרוטוקול (עמ' 42, שורה 7 ואילך), כי העבירה את חוות הדעת נ/1 לעיונו של ד"ר קוגל (שהעיד כעד תביעה מס' 4 בתיק זה), ולאחר עיון בה, הבהיר ד"ר קוגל כי אין בחוות הדעת הזו כדי לשנות את חוות דעתו שלו ובמה שמסר בעדותו בביהמ"ש, שלפיה מה שהוביל למותו של המנוח היא הנפילה - וחוות דעתו זו לא השתנתה.

הסניגור המלומד הוסיף הצהרה מוסכמת בין הצדדים לפרוטוקול: "כי שבועיים בטרם נפטר המנוח הוא התלונן בפני אשתו על כאבי ראש בצורת שריפה" (עמ' 42, שורה 4 ואילך).

הצדדים ביקשו להגיש סיכומיהם בכתב ונעתרתי לבקשתם.

סיכומים בכתב מאת המאשימה

ב"כ המאשימה הגישה סיכומיה ביום 3/1/2017, המדברים בעד עצמם.

במסגרתם, עמדה במבוא על הרקע לאירוע, בהמשך דנה בתשתית העובדתית שעניינה דחיפת המנוח על ידי הנאשם, הפנתה לתיעוד האירוע במצלמת האבטחה, פרטה את העדים לאירוע שהעידו בתיק מטעם המאשימה. לא התעלמה מאי ההתאמות שמצאה בהן אם ביחס לסרטון, אם ביחס להודעתם במשטרה.

בהמשך, עמדה על הגרסאות של הנאשם באמרותיו במשטרה באשר לדחיפתו את המנוח. בתחילה, טען הנאשם בחקירתו, שהמנוח השתחרר לו מהיד, אך לאחר הצפייה בסרטון, הודה הנאשם שניער את המנוח, אך טען שתוך כדי ניעור של המנוח "אפילו תקרא לזה דחיפה", נפל לו המנוח לאחור, ובהמשך, דיבר הנאשם בצורה ברורה כי המדובר בדחיפה.

המשיכה בקשר הסיבתי במקרה דנן, כאשר היא סומכת על המסמכים הרפואיים ובעיקר על חוות הדעת הפתולוגית (ת/13) ועדות המומחה, ד"ר קוגל, בעדותו בביהמ"ש הן הראשית והן הנגדית. טענה כי חוות הדעת נ/1 מטעם ההגנה איננה סותרת את חוות דעתו של ד"ר קוגל ואת מסקנותיה, שאף לשיטתו של האחרון מצא המטומה, בחלקה העיקרי דימום חריף ורק בחלקה הקטן יותר כשליש מדימום שאינו חריף. כתבה בצדק, כי ד"ר שלף לא התייחס לנתונים אלו מבחינת סיבת המוות של המנוח, וההגנה אף לא הגישה מטעמה חוות דעת מומחה הסותרת את חוות דעתו של ד"ר קוגל כפי שלמעשה הודיעה ואמרה שתעשה מתחילת המשפט ועד סופו.

עמדה בהמשך על היסוד הנפשי של רשלנות הנדרש להרשעת הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, כאשר בצרוף הנסיבות, גילו וממדי גופו של הנאשם ביחס לזה של המנוח, היות המנוח בגילופין עובר לאירוע, היות הנאשם עצבני באופן ניכר ונראה לעין, כל בר דעת ואדם סביר יצפה כי דחיפתו של אדם השרוי בגילופין לאחור, תגרום לנפילתו ארצה על משטח קשיח, כאבני מדרכה. מכאן, שהאפשרות שייפול על ראשו ויפגע פגיעת ראש צפויה היא, ואף יכולה להיות קטלנית.

בהמשך סיכומיה, הפנתה לפסיקה (הגם שיאמר מיד שחמורה היא יותר מהמקרה שבפנינו: האחת חבטת ראש המנוח עם קורת עץ. האחרת - דחיפת המנוח מגג מבנה, ולא לחינם במקרה האחרון היה מדובר בהרשעה בעבירה של הריגה). התייחסה גם לטענות ההגנה הנוספות ודחתה אותן, שכן לשיטתה, אין המדובר כאן בהגנת מקרקעין וגם לא הגנה עצמית.

סיכומם של דברים ביקשה להרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

סיכומים בכתב מאת ההגנה

באי כח הנאשם מטעם הסניגוריה הציבורית הגישו סיכומיהם בתאריך 6/2/2017, אף הם סיכומים ממצים מנקודת מבטם. עמדו על סיפור המעשה והנפשות הפועלות על בסיס העדויות והראיות, עמדו על תמצית טענות הנאשם,

לאמור:

1. שלא הוכח הקשר הסיבתי-עובדתי, בין מעשיו לבין התוצאה הקטלנית, שכן המנוח סבל מדימום תוך גולגלתי, מסיבי קודם לאירוע נשוא כתב האישום.
2. שלא ניתן לייחס קשר סיבתי-משפטי בין מעשה הנאשם לתוצאה הקטלנית, כיוון שהנאשם לא צריך היה לצפות בנסיבות האירוע את צירוף המקרים הנדיר שהביא למות המנוח כאשר עוצמת הנפילה ותוצאותיה מושפעות באופן ישיר ממצבו הרפואי החרגי והנדיר של המנוח.
3. שקם בעניינו סייג לאחריות הפלילית הן בשל קיומה של הגנת בית עסק לפי סעיף 34 י' 1 לחוק העונשין, והן בשל קיומה של הגנת החזקה לפי סעיף 18 לחוק המקרקעין.

עמדו בהמשך על הראיות שבתיק. טענו כי המחלוקת בראיות הינה - האם מדובר בניעור או דחיפה? לשיטתם, המדובר היה בניעור וביקשו בעניין זה, לא לפקוד על הנאשם את דברי סניגורו דאז בתחילת משפטו.

עוד טענו, כי גרסת הנאשם מתיישבת עם הסרטון. ניתחו את הטענות המשפטיות מבחינת קשר סיבתי עובדתי, קשר סיבתי - משפטי וטענו כי הנאשם לא היה צריך לצפות את התוצאה הטרגית ושיטיב מעשהו אינו טומן בחובו סכנה קטלנית. עוד ביקשו לאבחן את הפסיקה עליה סמכה המאשימה בסיכומיה, טענו להשפעת מצבו של המנוח על התוצאה הקטלנית. חזרו על טענות הסייגים לאחריות הפלילית: של הגנת בית עסק והגנת החזקה במקרקעין. סיכומם של דברים סברו כי מבחינה מושכלת ומוסרית, ביהמ"ש לא צריך להטיל על הנאשם אחריות פלילית לגרימת מותו של המנוח.

ביהמ"ש קבע ישיבה ליום 16/2/2017 להשלמת סיכומים בעל פה, כפי שסברו מלכתחילה באי כח הצדדים שראוי לעשות ואולם לאחר הגשת סיכומיהם בכתב, הודיעו באי כח הצדדים לביהמ"ש כי אין צורך בהשלמת סיכומים בעל פה ולכן הגישו בקשה משותפת לביטול ישיבה זו, ונעתרתי לה.

דין והכרעה

בבואי להכריע דין בתיק זה, עברתי יותר מפעם אחת על כל פרוטוקולי הדיונים, עיינתי עיין היטב במוצגים שהוגשו בתיק, נתתי את דעתי לרושם שהותירו בפני העדים, שהעידו במסגרת התיק מכאן ומכאן.

בחנתי וצפיתי יותר מפעם אחת בדיסק (ת/7) המנציח בצורה של הראיה הטובה ביותר את אשר ארע עובר לאירוע נשוא כתב האישום. צפיתי בו עשרות פעמים, שמא אוכל למצוא בו תימוכין לגרסת הנאשם, אולם יאמר מיד חד וחלק הסרטון שאין עוד חולק אודות אמינותו, מנציח תאור הדברים במדויק ואין טוב ממראה עיניים את אשר ארע עובר לאירוע נשוא כתב האישום.

יאמר מיד, אני דוחה מכל וכל את גרסתו המיתממת של הנאשם, שכביכול אך ביקש לנער את המנוח וזה נשמט מידיו. ניכר בעליל בצורה ברורה וחד משמעית כי קפץ רוגזו של הנאשם על התנהגות המנוח, אחז בו כעסו, ובצורה מודעת וחד

משמעית וכדי ששתי ידי תהינה פנויות תחב את הסיגריה שהיתה בידו האחת לפיו, קם ממקומו סבב לעבר המנוח, אחז בו בחוזקה, בתקיפות, בנחישות ודחף אותו אחור בכוונת מכוון. ניתן לראות בבירור כיצד המנוח נופל מעוצמת הדחיפה אחור על גבו, על ראשו, מבלי שהוא מצליח אפילו לבלום את עוצמת הנפילה הפתאומית בידי ומוטל היה מאז, על המדרכה של האבנים המשתלבות, ללא תנועה וניע זמן לא קצר.

ניתן לראות בבירור שאין המדובר לא בניעור המנוח ולא בכך שנשמט מידי של הנאשם, אלא הנאשם אוזז בו בחוזקה, מנערו ודוחפו בחוזקה, עד כדי כך שאפילו הנאשם עצמו כמעט מאבד את שיווי משקלו מעוצמת דחיפתו את המנוח.

אין צריך לומר שהעובדה שהנאשם לא מיהר להושיט למנוח עזרה, לגשת אליו, לבדוק את מצבו, אף היא איננה מתיישבת עם טענתו שנשמט לו מידי, שלא התכוון לדחפו ולא התכוון להפילו. קשה היה לי לראות כיצד מתנהג הנאשם ומגיב לאחר דחיפת המנוח. המנוח מוטל לו אפיים ארצה ללא תנועה והנאשם מסתובב לו במקום מבלי לגשת אל המנוח, שלא לדבר על תנועת היד המזלזלת שאין לי ספק שכוונה לעבר המנוח. נכון שאני מוכן לקבל את העובדה שהתקשר למד"א ולא פעם אחת ולא פעמיים, דבר מינימלי שהתחייב לעשות בנסיבות העניין, אולם הדבר לא גורע במאומה מאחריות הנאשם בהתנהגותו להפלת המנוח.

אני גם מוכן לקבל את העובדה, שהמנוח למרבית הצער היה מגיע למקום עסקו של הנאשם והיה מתנהג בצורה שהטרידה את הנאשם ואת הלקוחות בעסקו, לרבות את עובדת העסק. אני מעריך מאוד את האיפוק שנהג הנאשם בעבר, במשך ימים לפני האירוע, מבחינה זו שאף מחל על כבודו, עזב את המקום, סגר את העסק בשעה מוקדמת יותר כדי לא להישאר לבדו עם המנוח בו. הדברים מוצאים את תימוכם גם בעדויות של אחרים. לא זאת אף זאת, גם באותו היום, דקות מספר קודם לאירוע, כעולה מהסרטון ומעדויותיהם של העדים, נהג הנאשם בריסון ובאיפוק חרף התנהגותו של המנוח.

אסור היה לנאשם לעשות את אשר עשה, ליטול את החוק, או ליתר נכון, את תת החוק לידי, לדחוף את המנוח ובכך למעשה לגרום למותו כפי שאקבע בהמשך.

באשר לשאלה מה היה צריך היה לעשות הנאשם ולא עשה? ניתן להשיב בצורה חד משמעית וברורה. לו היה פונה לביהמ"ש בבקשה להוציא צו למניעת הטרדה מאיימת כנגד המנוח, קרוב לוודאי שהיה נענה בחיוב. הרי הוא עצמו מודה בפה מלא שבמהלך עשרת הימים שקדמו לאירוע, לדרישתו, המנוח לא הגיע לעסק ורק בעקבות בקשות והפצרות מצד המנוח באמצעות חבריו, נאות הנאשם לאפשר לו לשוב לעסק אותו יום של האירוע.

חבל שכך עשה, ואולם, משעשה כן, היה צריך לקבל על עצמו את מלוא האחריות, על כל הכרוך בדבר. הכיר הוא את המנוח, את התנהגותו ומצבו, לא רק אותו יום, בין יום, אלא מזה תקופה ארוכה. ידוע ידע הנאשם במי דברים אמורים ולא לחינם הרחיק את המנוח מעסקו. חייב היה לצפות שהמנוח ישוב לכאורה להתנהגותו המטרידה ואז מוטלת היתה על הנאשם החובה לנהוג בריסון ובאיפוק כפי שנהג בעבר ולא לדחוף אותו אל מותו.

זאת ועוד, אני סבור שלא רק פנייה לביהמ"ש, בבקשה לצו למניעת הטרדה מאיימת, היתה מועילה במקרה דנן, אלא גם הזמנת המשטרה טלפונית למקום, היתה בה בהחלט פעולה סבירה והגיונית להתמודד עם המצב מבחינה חוקית, בבחינת זה נהנה וזה איננו חסר. זה ממשיך להפעיל את עסקו כדת וכדין וזה איננו מאבד את חייו.

לא זאת אף זאת יתכן ופנייה לבני משפחת המנוח אף היא היתה מועילה בעניין זה.

מכאן, שבסופו של יום, לא יכול הנאשם להישמע היום בטענה, שעשיתי הכל ולא נותר לי לעשות, אלא מה שעשיתי עובר לאירוע.

אסור היה לנאשם לעשות את אשר עשה.

זאת ועוד, לא מצאתי כי עומדת לנאשם במקרה דנן שום טענת הגנה וסייג מאחריות פלילית, כפי שניסו לטעון הסניגורים המלומדים במהלך המשפט ובסיכומיהם.

די אם אומר, כפי שטענה בצדק ב"כ המאשימה, שאין המדובר במקרקעין פרטיים של הנאשם, שכן, לא רק שלא הובאו ראיות בפניי לכך, אלא ניכר בבירור, מצפייה בסרטון (ת/7), כי המדובר בדרך ציבורית, שגם אם הותר לנאשם להניח את כיסאות ושולחנות עסקו (דבר שלא הוכח בפניי), ניתן לראות בבירור שהולכים ובאים, הולכים וחולפים אנשים במקום. מכאן, שהנאשם לא יכול לטעון טענה להגנה של עסק ולא להגנה של חזקה במקרקעין.

כאמור, גם בעניין זה, לא הניח הנאשם את התשתית העובדתית לכך וגם לא המשפטית. נהפוך הוא, כבר רמזתי כי הדרך החוקית היתה לערב את גורמי אכיפת החוק, אם את משטרת ישראל ואם את ביהמ"ש, כדי לקבל סעד חוקי כדת וכדי מפני המנוח, לבל יוסיף להטריד אותו ואת עובדי העסק ואת חוג לקוחותיו. משעה שהנאשם לא עשה כדבר הזה, לא יוכל לבקש הגנת בית עסק ולא הגנת מקרקעין.

באשר לטענת ההגנה שלא הוכח כאן הקשר הסיבתי העובדתי בין מעשיו של הנאשם לבין התוצאה הקטלנית אין בידי לקבל טענה זו.

ראשית לכל, אני מעדיף ללא כל היסוס את טיעוני ב"כ המאשימה בסיכומיה על פי טיעוני ההגנה בסיכומיהם. אני מאמץ את חוות דעתו של ד"ר קוגל (ת/13) בשתי ידיים. מבוססת היא בסס היטב על יתר המסמכים הרפואיים ביחס למנוח שהוגשו לי לתיק בהסכמת הצדדים, לרבות הודעות הפרמדיק (ת/14-ת/15) ובמיוחד נוכח האמון המלא שנתתי בד"ר קוגל בעדותו בביהמ"ש, הן זו הראשית והן הנגדית והחוזרת שעמד בה בצורה מרשימה. לא נוקש בלשונו, השיב לכל שאלה כראוי בצורה ברורה, נחרצת וחד משמעית. לא התעלם מהקושיות שהעלתה ההגנה וידע להתמודד עמן בצורה מרשימה ומקצועית.

גם לאור הוראת סעיף 309 לחוק העונשין, על סעיפי המשנה שלו ולאור מבחני הפסיקה, באתי לכלל מסקנה כי המאשימה הוכיחה בפני מעבר לכל ספק סביר ואני קובע זאת כממצא, כי מותו של המנוח נגרם כתוצאה מדחיפתו על ידי הנאשם אחור, כשהוא נופל אחור ארצה, ראשו נחבט באבני המדרכה המשתלבות ונגרם לו נזק חמור למוח בעקבות דימום חד תחת הקרום הקשה בעקבות אותה חבלה קשה בלתי ישירה של נפילה על הראש. הפגיעה במוח היתה קשה וקטלנית, כתוצאה מאותה נפילה אשר גרמה לשבר בגולגולת. המוח נע בתוך הגולגולת, נחבל בדופן הגולגולת, כלי דם נקרעו וכך התחיל למעשה אותו דימום מתחת לקרום, העוטף את המוח. בעקבות ההתדרדרות במצבו של המנוח, כעולה מהודעות הפרמדיק ויתר המסמכים הרפואיים לא נותר בליבי כל ספק סביר, שהנאשם בדחיפתו את המנוח גרם בסופו של דבר למותו של המנוח, כתוצאה מאותה חבלה, שנחבל בראשו, בגולגולתו ובמוחו.

אמנם האירוע נשוא כתב האישום, ארע ביום 26/6/2014 והמנוח נפטר אך ביום 29/6/2014, לאחר שפונה על ידי מד"א למרכז הרפואי "ברזילי" באשקלון ולאחר מכן הועבר למרכז הרפואי "סורוקה" בבאר-שבע, שם עבר ניתוח

במטרה להציל את חייו כעולה מת/18 - יחד עם זאת אני קובע נחרצות כי לא נותק הקשר הסיבתי-עובדתי-רפואי בין החבלה שנחבל, לבין מותו.

עם כל הכבוד והערכה שביהמ"ש רוכש לד"ר שרף אילן, שהגיש את המסמך נ/1 (בו הסתמך על שתי בדיקות ה-C.T שנערכו למנוח בתאריכים 26/6/2014, ובתאריך 27/6/2014) - לא מצאתי שיש בו כדי לעורר ספק סביר לגבי הקשר הסיבתי. זאת ועוד, כאמור לעיל, גם ד"ר קוגל לא התעלם מחוות דעת זו, אף שאל נשאל בסוגיה זו בחקירתו הנגדית (למשל בעמוד 48 ואילך) ומקבל אני ומעדיף את הסברו ועמדתו, שיתרון היה לו על פני בדיקות ה-C.T והסריקות, שכן כלשונו: "אני ראיתי את המוח שלו, זה הרבה יותר חזק מ-C.T, הרבה, הרבה יותר. הרי כל ה-C.T הוא מעקף, כי אתה לא יכול לראות את הרקמה עצמה. אז אני רואה את זה בעין שלי, אני לא צריך את ה-C.T בשלב הזה" (עמ' 50, שורה 19 ואילך).

לא זאת אף זאת, בניגוד למה שטענה לה ההגנה לאורך כל המשפט וגם לקראת סיכומיה, לא הביאו כל עדות סותרת של רופא מהרפואה המשפטית מטעמם, לסתור עדותו של ד"ר קוגל.

באשר לטענה השלישית שטענה ההגנה, שלא ניתן לייחס קשר סיבתי-משפטי בין מעשיו של הנאשם והתוצאה הקטלנית. לשיטת ההגנה כאמור, הנאשם לא צריך היה לצפות בנסיבות האירוע את הצטרפות המקרים הנדירה שהביאה למות המנוח, כאשר עוצמת הנפילה ותוצאותיה, מושפעות באופן ישיר ממצבו החריג של המנוח - גם טענה זו דוחה אני בשתי ידיים.

אני קובע מבחינה עובדתית וגם מבחינה משפטית, שהיה על הנאשם לצפות שהתנהגותו כלפי המנוח, גם אם עשה זאת הנאשם בעידנא דריתחא וגם אם לא היתה לו כוונה לגרום למותו של המנוח (או אז היה מואשם בעבירה חמורה הרבה יותר) תביא למותו של המנוח.

אני קובע, שכאשר הנאשם, אותה עת בעל משקל גוף של 132 ק"ג לשיטתו (עמ' 72, שורה 45), קם לעבר המנוח, אדם לא צעיר, כבן 60 שנה, שאף לשיטתו נתון היה בהשפעת אלכוהול, בפתאומיות, תוך שהוא תוחב את הסיגריה שאחז בידו לפיו, כדי שגם ידו השנייה תהיה פנויה, אחז במנוח בחוזקה, בעוצמה, בפתאומיות, טלטל אותו ודחף אותו אחור, לעבר המדרכה הבנויה מאבנים משתלבות, עד שהנאשם עצמו כמעט ואיבד את שיווי משקלו מדחיפתו את המנוח - וודאי שהיה חייב לצפות שהמנוח יפול אחור וראשו יוטח באבנים, גולגלתו תחבל ומוחו יינזק. גם אם לא היה צריך לצפות את מלוא הליך גרימת המוות על פי הפסיקה, הרי שכל אדם מן הישוב היה צופה תוצאת גרימת מותו של המנוח במקרה דנן. גם אם למנוח היתה גולגולת דקה כפי שעלה במהלך עדותו של ד"ר קוגל, הדבר לא מעלה או מוריד מבחינת הנאשם. הוא קיבל את המנוח כפי שהוא, הוא הכירו וידע במי הדברים אמורים. התנהגות דוגמת זו של הנאשם, סיכנה חיים בין שהגולגולת דקיקה, דקה או רגילה.

סיכומם של דברים, מבחינה עובדתית נתתי אמון מלא בצילום האירוע כעולה מהסרטון (ת/7), וגם בעדויות שנשמעו ככל שהם עולות בקנה אחד עם צילום זה. דחיתי מכל וכל את טענתו המיתממת של הנאשם, שכביכול לא דחף את המנוח, אלא רק ניער אותו וזה נשמט מידי וקבעתי בצורה חד משמעית, כפי שעולה גם בבירור מהסרטון (ת/7), כי הנאשם קם לעבר המנוח, אחז בו, טלטל אותו ודחף אותו לאחור, ומשנפל המנוח, נחבל בראשו, נגרם לו שבר בגולגולת ונזקים במוחו, שהובילו למותו, כעולה מהמסמכים הרפואיים ולאור חוות הדעת של ד"ר קוגל שאימצתי אותה בשתי ידיים.

משהוכח בפני כי הנאשם גרם למותו של המנוח בהתנהגותו - קבעתי שחייב היה לצפות זאת ומשלא מצאתי שקם לו כל סייג לאחריות פלילית כפי שניסו לטעון סניגוריו - אני מרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

בשולי הדברים אוסיף, לא זו בלבד שהמאשימה לא הוכיחה בפני את סעיף 4 לעובדות כתב האישום, אלא נהפוך הוא, הנאשם גילה איפוק, סבלנות והתחשבות במנוח במשך ימים רבים ולמרות שהמנוח לא שילם תמיד עבור הבירה שהזמין וצרף, מחל הנאשם על כבודו וכספו ולא עמד על התשלום. לא זו היתה הסיבה, שבגינה ביקש הנאשם מהמנוח שלא להגיע יותר לבית עסקו. כמובן שעובדה זו אינה מעלה ואינה מורידה לעניין אחריותו הפלילית של הנאשם במקרה דנן, אך חייב הייתי להעיר זאת, שכן אלו עובדות שיוחסו לנאשם בכתב האישום ולא זו בלבד שלא הוכחו, אלא כאמור הנאשם נהג בהגינות עם המנוח בהקשר זה.

ועוד הערה, אני מתנצל על שכתבת הכרעת דיני זו התארכה, הדבר נבע מהצורך לעיין בתיק עיין היטב ולהקדיש לו עשרות אם לא מאות שעות עיון, מחשבה ושיקול דעת והכתבת הכרעת הדין, זאת, בנוסף לעומס המוטל בעבודה השוטפת על ביהמ"ש.

ניתנה היום, כ"ה סיוון תשע"ז, 19 יוני 2017, במעמד הנאשם, באי כח הצדדים ומשפחת המנוח